

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија, издаваат

## **У К А З**

### **ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА ЧЕШКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ**

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Република Чешка за поттикнување и заемна заштита на инвестиции,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 23 јануари 2002 година.

Бр. 07-338/1  
23 јануари 2002 година  
Скопје

Претседател  
на Република Македонија,  
**Борис Трајковски, с.р.**

Потпретседател  
на Собранието на Република  
Македонија,  
**Оломан Сулејмани, с.р.**

## **ЗА К О Н**

### **ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА ЧЕШКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ**

#### **Член 1**

Се ратификува Договорот меѓу Република Македонија и Република Чешка за поттикнување и заемна заштита на инвестиции, склучен на 21 јуни 2001 година во Прага.

#### **Член 2**

Договорот во оригинал на македонски, чешки и на англиски јазик гласи:

## ДОГОВОР

МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА ЧЕШКА  
ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА  
ИНВЕСТИЦИИТЕ

Република Македонија и Република Чешка (во понатамошниот текст: "Договорни Страни")

со желба да ја зајакнат економската соработка со цел заемна корист за двете земји,

настојувајќи да создадат и одржат поволни услови за инвестирање на инвеститори на една од државите на територијата на другата држава, и

имајќи предвид дека поттикнувањето и заемната заштита на инвестициите, според сегашниот Договор ги стимулираат деловните иницијативи на ова поле,

се договорија за следново:

Член 1  
Дефиниции

За целите на овој Договор:

(1) Поимот "инвестиција" подразбира секаков вид на имот инвестиран во врска со економски активности од страна на инвеститор на едната договорна страна на територијата на другата договорна страна, во согласност со законите и прописите на другата договорна страна, и вклучува, особено, но не и исклучително:

(а) движен и недвижен имот, како и било кои други стварни права како што се хипотеки, залози на движни ствари и било кои други видови на залози;

(б) удели, акции и обврзници на компании или друг вид на учество или интерес во компаниите;

(в) побарувања во пари или било кое друго побарување според договор кое има економска вредност поврзана со инвестицијата;

(г) авторски права, заштитни знаци, патенти или други права на интелектуална сопственост, know-how, трговски тајни, good will и технички

процеси поврзани со инвестицијата;

(д) правата кои произлегуваат од закони или договори и лиценците и дозвоите согласно со закони, вклучувајќи ги концесиите за истражување, екстракција, одгледување или искористување на природните ресурси.

Било каква промена во формата на инвестираните средства не влијае на нивниот карактер како инвестиција.

(2) Поимот "инвеститор" подразбира секое физичко или правно лице од едната Договорна Страна кое инвестира на територијата на другата Договорна Страна.

а) Поимот "физичко лице" подразбира секое физичко лице кое е државјанин на било која од Договорните Страни според нејзините закони.

б) Поимот "правно лице", во однос на било која Договорна Страна, подразбира субјект инкорпориран или создаден во согласност со, и признат како правно лице според нејзините закони, и кое има постојано седиште на територијата на таа Договорна Страна.

(3) Поимот "приход" значи средства остварени од инвестиција, а посебно, иако не и исклучително, вклучува профити, камата на заеми, капитални добивки, дивиденди, приходи од авторски права или хонорари.

(4) Поимот "територија" подразбира:

а) во однос на Република Македонија, територијата на Република Македонија, вклучувајќи го копното, водата и воздушниот простор, на која таа остварува, во согласност со меѓународното право, суверени права и јурисдикција.

б) во однос на Република Чешка, територијата на Република Чешка на која таа остварува, во согласност со меѓународното право, суверенитет, суверени права и јурисдикција.

## Член 2

### Поттикнување и заштита на инвестиции

(1) Секоја Договорна Страна ќе ги поттикнува и ќе создава поволни услови за инвеститорите на другата Договорна Страна да инвестираат на нејзината територија и ќе ги одобрува таквите инвестиции во согласност со своите закони и прописи.

(2). Кога Договорната Страна ќе го дозволи инвестирањето на својата територија, таа ќе ги издаде, согласно со своите закони и прописи, потребните одобренија во врска со таквото инвестирање и со спроведувањето на лиценцните договори и договори за техничка, трговска или административна соработка. Секоја Договорна Страна, по потреба, ќе настојува да издаде

потребни одобренја во врска со работата на советници или други квалификувани лица со странско државјанство.

(3). Инвестициите на инвеститорите на некоја од Договорните Страни, постојано ќе уживаат фер и рамноправен третман и ќе уживаат целосна заштита и сигурност на територијата на другата Договорна Страна.

### Член 3

#### Национален третман и третман на најповластена држава

(1) Секоја Договорна Страна, на нејзината територија, ќе додели на инвестициите и на приходите на инвеститорите на другата Договорна Страна праведен и еднаков третман и не помалку поволен од оној кој таа го доделува на инвестициите и на приходите на сопствените инвеститори, или на инвестициите и приходите на инвеститорите на некоја трета држава, во зависност од тоа кој е поповолен.

(2) Секоја Договорна Страна, на нејзината територија, ќе додели на инвеститорите на другата Договорна Страна, во однос на управувањето, одржувањето, употребата, користењето или оттуѓувањето на нивните инвестиции, праведен и еднаков третман и не помалку поволен од оној кој таа го доделува на своите инвеститори или на инвеститорите на трета држава, во зависност од тоа кој е поповолен.

(3) Одредбите од став 1 и 2 од овој член не ја обврзуваат едната договорна страна да додели на инвеститорите од другата договорна страна третман, поволности или привилегии кои таа договорна страна може да ги дава на трета држава врз основа на:

(а) членство во или здружување преку царинска унија, слободна трговска зона, монетарна унија или силчни меѓународни договори кои доведуваат до такви униии или институции, или други форми на регионална соработка во кои некоја од Договорните Страни е или ќе биде потписничка;

(б) било кој меѓународен договор или аранжман кој е целосно или воглавно поврзан со оданочувањето.

### Член 4

#### Надомест за штети

1. Кога инвестициите на инвеститорите на некоја од Договорните Страни претрпат штета како резултат на војна, оружен судир, вонредна состојба, побуна, востание, немири или други слични настани, на територијата на другата Договорна Страна, на инвеститорите ќе им биде обезбеден третман од страна на другата Договорна Страна, во однос на реституција, обештетување, компензација или друг вид на надоместок, кој не е понеповолен од оној кој последнава Договорна Страна го доделува на сопствените инвеститори или на инвеститорите од некоја трета држава.

2. По исклучок на став 1 на овој член, на инвеститорите на едната Договорна Страна, кои при некои од настаните од тој став претрпат штети на територијата на другата Договорна Страна поради:

/a/ реквизиција на нивната инвестиција од страна на силите или властите на последнава Договорна Страна, или

/б/ уништување на нивната инвестиција од силите или властите на последнава Договорна Страна, што не е причинето во оружана акција или не било неопходно во таа ситуација,

ќе им биде обезбедена реституција или праведен и адекватен надоместок за претрпените загуби во периодот на реквизиција или како резултат на уништување на инвестицијата.

Резултирачките исплати ќе бидат слободно трансферибилни, во слободно конвертибилна валута, без одложување.

#### Член 5 Експропријација

(1) Инвестициите на инвеститорите на било која од Договорните- Страни нема да подлежат на национализација, експропријација или на било кои други мерки чиј ефект би бил ист како оној од национализација или експропријација (во понатамошниот текст: експропријација), на територијата на другата Договорна Страна, освен ако тоа е од јавен интерес. Експропријацијата ќе се изврши според домашен закон, на недискриминаторска основа и со промптен, адекватен и ефективен надоместок. Таквиот надоместок треба да е еднаков на пазарната вредност на експропријаната инвестиција, непосредно пред да е извршена експропријацијата или пред таа да стане општо познат факт, ќе вклучува камата од датумот на експропријацијата до датумот на плаќањето, ќе се изврши без одлагање, ќе биде ефективно реализиран и слободно трансферибилен во слободно конвертибилна валута.

(2) Инвеститорот погоден од мерката има право неговиот случај да биде промптно разгледан од страна на судска или друга независна власт на таа Договорна Страна, на чија територија е извршена инвестицијата, и на вреднување на неговата инвестиција според принципите наведени во овој член.

#### Член 6 Пренос

(1) Секоја Договорна Страна ќе обезбеди пренос на исплатите поврзани со инвестициите и приходите. Преносот ќе се извршува во слободно конвертибилна валута без било какви ограничувања и без неоправдано одлагање, под услов да се намирани сите финансиски обврски спрема Договорната Страна. Овие трансфери вклучуваат особено, но не и исклучиво:

(а) капитал и дополнителни износи за одржување или зголемување на инвестицијата;

(б) профити, камата, дивиденди и друг вид тековен приход;

(в) средства за отплата на заеми;

(г) авторски права и хонорари;

(д) приходи од продажба или ликвидација на инвестиција;

(е) приходи на физички лица, ангажирани од странство, кои се вработени и на кои им е дозволено да работат во врска со инвестицијата на територијата на другата Договорна Страна.

(2) За целите на овој Договор, девизен курс кој се применува е курсот за тековните трансакции на денот на трансферот, освен ако тоа не се договори поинаку.

(3) Ќе се смета дека преносите се извршени "без неоправдано одлагање", во смисла на ставот (1) од овој член, доколку тие се извршени во рок кој е вообичаено потребен за извршување на преносот. Тој период во никој случај не треба да е подолг од три месеци.

#### Член 7 Суброгација

(1) Доколку Договорна Страна или нејзина назначена агенција изврши исплата на некој од нејзините инвеститори, по основ на гаранција која ја дала во однос на инвестицијата на територијата на другата Договорна Страна, втората Договорна Страна треба да признае:

(а) доделување, според закон или според правни трансакции во таа држава, на било кое право или побарување на инвеститорот, на првата Договорна Страна или на нејзина назначена агенција, како и

(б) дека првата Договорна Страна или нејзината назначена агенција е овластена, по пат на суброгација, да ги остварува правата и побарувањата на тој инвеститор и ќе ги преземе обврските кои се поврзани со инвестицијата.

(2) Пренесените права или побарувања нема да ги надминат првобитните права или побарувања на инвеститорот.

(3) Во случај на суброгација, дефинирана во став 1 и 2 погоре, инвеститорот нема право да поднесе барање, доколку не е овластен за тоа од Договорната Страна или нејзината назначена агенција.

## Член 8

Решавање на инвестициони спорови меѓу Договорна Страна и инвеститор на другата Договорна Страна

(1) Секој спор кој може да настане меѓу инвеститор на едната Договорна Страна и другата Договорна Страна, а кој е во врска со инвестиција на територијата на таа друга Договорна Страна, ќе биде предмет на преговори меѓу страните во спорот.

(2) Доколку спорот меѓу инвеститорот на едната Договорна Страна и другата Договорна Страна не може да се реши на тој начин, инвеститорот има право, по негов избор, да го поднесе случајот за решавање до:

(а) компетентен суд или административен трибунал на договорната страна која е страна во спорот;  
или

(б) Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ИЦСИД), имајќи ги предвид одредбите од Конвенцијата за решавање на инвестициони спорови меѓу држави и државјани од други држави кои се во примена, која била отворена за потпишување на 18-ти март 1965 година во Вашингтон, во случај и двете страни да се потписнички на оваа Конвенција; или

в) арбитар или меѓународен ад хоц арбитражен суд основан според арбитражните правила на Комисијата на Обединетите Нации за меѓународно трговско право (УНЦИТРАЛ). Страните во спорот можат писмено да се договорат за модификација на овие правила.

Арбитражната одлука ќе се донесува врз основа на одредбите на овој Договор, на правилата и општо прифатените принципи на меѓународното право и на домашниот закон на Договорната Страна на чија територија е извршена инвестицијата, до степенот до кој овој Договор упатува на него во неговите посебни одредби.

Арбитражната одлука ќе биде конечна и задолжителна за двете страни во спорот и ќе се применува во согласност со домашното законодавство.

## Член 9

Решавање на спорови меѓу Договорните Страни

(1) Споровите меѓу Договорните Страни, кои се однесуваат на интерпретацијата или примената на овој Договор ќе се решаваат, доколку е тоа можно, преку консултации или преговори.

(2) Доколку спорот не може да се реши на тој начин, во рок од шест месеци, по барање на едната од Договорните Страни, тој ќе се поднесе до арбитражен трибунал, во согласност со одредбите од овој член.

(3) Арбитражниот трибунал ќе се конституира, за секој поединечен случај, на следниот начин. Во рок од два месеци од

добивањето на барањето за арбитража, секоја Договорна Страна ќе именува еден член на трибуналот. Овие два члена ќе изберат државјанин од трета држава, кој по одобрување од двете Договорни Страни ќе биде назначен за претседател на трибуналот (во натамошниот текст: "претседател"). Претседателот ќе биде назначен во рок од три месеци од денот на назначувањето на другите два члена.

(4) Доколку во периодите наведени во став 3 од овој член не се извршени потребните назначувања, може да се поднесе барање до претседателот на Меѓународниот суд за правда да ги изврши потребните назначувања. Доколку претседателот е државјанин на една од Договорните Страни или ако е тој на друг начин спречен во извршувањето на споменатата функција, назначувањата треба да ги изврши потпретседателот. Доколку потпретседателот е државјанин на една од Договорните Страни или ако, исто така, е спречен во извршувањето на наведената функција, именувањата треба да ги изврши следниот по хиерархија член на судот, кој не е државјанин на ниту една од Договорните Страни.

(5) Арбитражниот трибунал донесува одлуки со мнозинство на гласови. Таквата одлука е обврзувачка. Секоја од Договорните Страни ги сноси трошоците на својот арбитар и на нејзиното претставување во арбитражните постапки, трошоците за претседателот и останатите трошоци ќе ги снесат подеднакво двете Договорни Страни. Арбитражниот суд ќе ја одреди својата сопствена процедура.

## Член 10

### Примена на други правила и посебни обврски

(1) Доколку некое прашање е истовремено регулирано со овој Договор и со друг меѓународен договор, на кој и двете Договорни Страни се потписнички, ништо што е во овој Договор нема да ја спречи било која од Договорните Страни или нејзините инвеститори, кои имаат инвестиции на територијата на другата Договорна Страна, да ги искористат оние правила кои се поповолни за нивниот случај.

(2) Доколку третманот кој едната Договорна Страна го дава на инвеститорите на другата Договорна Страна, во согласност со нејзините закони и прописи или други посебни одредби од договори, е поповолен од оној кој се дава со овој Договор, ќе се применува поповолниот третман.



Член 11  
Примена на Договорот

Одредбите од овој Договор ќе се применуваат на идните инвестиции, извршени од инвеститорите на едната Договорна Страна на територијата на другата Договорна Страна, како и на инвестициите кои постојат, во согласност со законите на Договорните Страни, на денот кога овој Договор стапува во сила. Меѓутоа, одредбите од овој Договор нема да се применуваат на побарувања кои произлегуваат од настани кои се случиле, или на побарувања кои биле подмирени, пред неговото стапување во сила.

Член 12  
Влегување во сила, траење и престанок

(1) Секоја од Договорните Страни ќе ја извести другата Договорна Страна за завршување на законските процедурите, неопходни за влегување во сила на овој Договор. Овој Договор ќе стапи во сила на денот на примањето на второто известување.

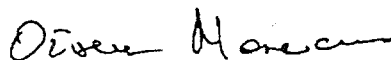
(2) Овој Договор ќе остане во сила за период од десет години. По овој период, тој ќе остане во сила се до истекот на периодот од дванаесет месеци од денот на кој едната од Договорните Страни писмено ќе ја извести другата договорна страна за нејзината намера да го раскине Договорот.

(3) Во поглед на инвестициите извршени пред престанокот на овој Договор, одредбите на овој Договор ќе важат за периодот од десет години од денот на престанокот на Договорот.

КАКО ПОТВРДА НА ГОРЕНАВЕДЕНОТО, долупотпишаните, кои се целосно овластени, го потпишаа овој Договор.

Овој Договор е составен во дупликти во ПРАГА на ден 21 јуни 2001, на македонски, чешки и англиски јазик. Во случај на несогласување, меродавен е англискиот текст на Договорот.

За Република Македонија



Огнен Малески  
Амбасадор на Република  
Македонија

За Република Чешка



Јиржи Руснок  
Министер за финансии  
на Република Чешка

**D o h o d a**  
**mezi**  
**Makedonskou republikou a Českou republikou**  
**o podpoře a vzájemné ochraně investic**

Makedonská republika a Česká republika (dále jen "smluvní strany"),

vedeny přáním rozvíjet hospodářskou spolupráci k vzájemnému prospěchu obou států,

hodlajíce vytvořit a udržovat příznivé podmínky pro investice investorů jednoho státu na území druhého státu a

vědomy si, že podpora a vzájemná ochrana investic ve smyslu této dohody podněcuje podnikatelskou iniciativu v této oblasti,

se dohodly na následujícím:

## Článek 1

## Definice

Pro účely této dohody:

1. Pojem "investice" označuje každou majetkovou hodnotu investovanou v souvislosti s hospodářskými aktivitami investorem jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany v souladu s právním řádem druhé smluvní strany a zahrnuje zejména, nikoli však výlučně:

- a) movitý a nemovitý majetek, jakož i všechna majetková práva, jako jsou hypotéky, záruky, nebo jakékoliv jiné druhy zástav;
- b) akcie, obligace, nezajištěné dluhopisy společností nebo jakékoliv jiné formy účasti nebo podílu ve společnosti;
- c) peněžní pohledávky nebo nároky na jakékoli plnění na základě smlouvy mající ekonomickou hodnotu a související s investicí;
- d) autorská práva, práva z ochranných známek, patentů nebo jiná práva z oblasti duševního vlastnictví, know-how, obchodních tajemství, goodwill a technických postupů, spojená s investicí;
- e) práva vyplývající ze zákona nebo ze smluvního ujednání, licence a povolení vydaná podle zákona, včetně koncesí k průzkumu, těžbě, kultivaci nebo využití přírodních zdrojů.

Jakákoliv změna formy, ve které jsou hodnoty investovány, nemá vliv na jejich charakter jako investice.

2. Pojem "investor" znamená jakoukoli fyzickou nebo právnickou osobu jedné smluvní strany, která investuje na území druhé smluvní strany.

- a) Pojem "fyzická osoba" znamená jakoukoli fyzickou osobu mající státní občanství některé ze smluvních stran v souladu s jejími zákony.

- b) Pojem "právnícká osoba" znamená s ohledem na obě smluvní strany jakoukoli společnost zaregistrovanou nebo zřízenou v souladu s jejími zákony a uznanou jimi za právnickou osobu, která má trvalé sídlo na území této smluvní strany.
3. Pojem "výnosy" znamená částky plynoucí z investice a zahrnuje zejména, ne však výlučně, zisky, úroky z půjček, přírůstky kapitálu, dividendy, licenční nebo jiné poplatky.
4. Pojem "území" znamená:
- a) ve vztahu k Makedonské republice území Makedonské republiky včetně pevninského povrchu, vod a vzdušného prostoru, nad nimiž tato vykonává, v souladu s mezinárodním právem, svrchovaná práva a jurisdikci;
- b) ve vztahu k České republice území České republiky, nad kterým vykonává svrchovanost, svrchovaná práva a jurisdikci v souladu s mezinárodním právem.

## Článek 2

### Podpora a ochrana investic

1. Každá smluvní strana bude podporovat a vytvářet příznivé podmínky pro investory druhé smluvní strany, aby investovali na jejím území, a bude takové investice připouštět, a to v souladu se svým právním řádem.
2. Pokud smluvní strana připustila investici na svém území, poskytne v souladu se svým právním řádem nezbytná povolení týkající se takové investice a plnění licenčních smluv a smluv pro technickou, obchodní a administrativní pomoc. Každá smluvní strana bude, kdekoliv to bude nutné, usilovat o vydání nezbytných oprávnění k činnosti konzultantů a jiných kvalifikovaných osob cizí národnosti.

3. Investicím investorů každé ze smluvních stran bude za každých okolností poskytováno řádné a spravedlivé zacházení a budou požívat plné ochrany a bezpečnosti na území druhé smluvní strany.

### Článek 3

#### Národní zacházení a doložka nejvyšších výhod

1. Každá smluvní strana poskytne na svém území investicím a výnosům investorů druhé smluvní strany zacházení, které je řádné a spravedlivé a není méně příznivé, než jaké poskytuje investicím a výnosům svých vlastních investorů nebo investicím a výnosům investorů jakéhokoli třetího státu, je-li výhodnější.
2. Každá smluvní strana poskytne na svém území investorům druhé smluvní strany, pokud jde o řízení, udržování, užívání, využití nebo nakládání s jejich investicím, zacházení, které je řádné a spravedlivé a ne méně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním investorům nebo investorům jakéhokoliv třetího státu, je-li výhodnější.
3. Ustanovení odstavců 1 a 2 tohoto článku nelze vykládat tak, že zavazují jednu smluvní stranu poskytnout investorům druhé smluvní strany takové zacházení, výhody nebo výsady, které může jedna smluvní strana poskytovat na základě:
  - a) jakékoli celní unie nebo zóny volného obchodu nebo měnové unie nebo podobných mezinárodních dohod vedoucích k takovým uniím nebo institucím nebo jiných forem regionální spolupráce, jejichž členem jedna ze smluvních stran je nebo může být;
  - b) jakékoli mezinárodní dohody nebo ujednání týkajících se zcela nebo převážně zdanění.

## Článek 4

### Нáhrada škod

1. Jestliže investice investorů jedné nebo druhé smluvní strany utrpí škody následkem války, ozbrojeného konfliktu, výjimečného stavu, nepokojů, povstání, vzpoury nebo jiných podobných událostí na území druhé smluvní strany, poskytne jim tato smluvní strana, pokud jde o náhradu, odškodnění, vyrovnání nebo jiné vypořádání, zacházení ne méně příznivé, než jaké poskytne tato smluvní strana svým vlastním investorům nebo investorům jakéhokoli třetího státu.

2. Bez ohledu na odstavec 1 tohoto článku bude investorům jedné smluvní strany, kteří při jakýchkoli událostech uvedených v předchozím odstavci utrpí škody na území druhé smluvní strany v důsledku :

a) zabavení jejich investic ozbrojenými silami nebo orgány druhé smluvní strany, nebo

b) zničení jejich investic ozbrojenými silami nebo orgány druhé smluvní strany, které nebylo způsobeno bojovými akcemi nebo nebylo vyvoláno nezbytností situace,

poskytnuta restituce nebo spravedlivá a přiměřená náhrada za škody utrpěné během zabírání nebo v důsledku zničení investice. Výsledné platby budou bez prodlení volně převoditelné ve volně směnitelné měně.

## Článek 5

### Vyvlastnění

Investice investorů kterékoli ze smluvních stran nebudou znárodněny, vyvlastněny nebo podrobeny opatřením majícím podobný účinek jako znárodnění nebo vyvlastnění (dále jen "vyvlastnění") na území druhé smluvní strany s výjimkou veřejného zájmu. Vyvlastnění bude provedeno podle vnitrostátního

права, на недискриминаčním základě a bude provázeno opatřeními k zaplacení okamžité, přiměřené a účinné náhrady. Taková náhrada se bude rovnat tržní ceně vyvlastněné investice bezprostředně před vyvlastněním nebo než se zamýšlené vyvlastnění stalo veřejně známým, bude zahrnovat úroky od data vyvlastnění do data zaplacení, bude uskutečněna bez prodlení, bude účinně realizovatelná a volně převoditelná ve volně směnitelné měně.

2. Dotčený investor má právo na neodkladné přezkoumání svého případu a ohodnocení své investice soudním nebo jiným nezávislým orgánem smluvní strany, na jejímž území byla investice uskutečněna, v souladu s principy obsaženými v tomto článku.

## Článek 6

### Převody

1. Smluvní strany zajistí převod plateb spojených s investicemi a výnosy. Převody budou provedeny ve volně směnitelné měně bez jakýchkoli omezení a zbytečných prodlení, za předpokladu, že byly splněny všechny finanční povinnosti vyžadované smluvní stranou. Takové převody zahrnují zejména, nikoliv však výlučně:

- a) kapitál a dodatečné částky k udržení nebo zvětšení investice;
- b) zisky, úroky, dividendy a jiné běžné příjmy;
- c) částky na splacení půjček;
- d) licenční nebo jiné poplatky;
- e) výnosy z prodeje nebo likvidace investice;
- f) platby náhrad podle článků 4 a 5;
- g) příjmy zahraničních zaměstnanců, kteří jsou zaměstnáni a mají povolení pracovat v souvislosti s investicí na území druhé smluvní strany.

2. Pro účely této dohody bude jako přepočítací kurz použit převažující kurz pro běžné transakce k datu převodu, pokud nebude dohodnuto jinak.
3. Za převody provedené "bez zbytečného prodlení" ve smyslu odstavce 1 tohoto článku budou považovány převody uskutečněné ve lhůtě, která je běžně nezbytná pro provedení takového převodu. Taková lhůta za žádných okolností nepřekročí tři měsíce.

## Článek 7

### Postoupení práv

1. Jestliže jedna smluvní strana nebo agentura zmocněná smluvní stranou provede platbu svému vlastnímu investorovi z důvodu záruky, kterou poskytla ve vztahu k investici na území druhé smluvní strany, uzná druhá smluvní strana:
  - a) postoupení každého práva nebo nároku investora smluvní straně nebo agentuře zmocněné smluvní stranou, ať k postoupení došlo ze zákona nebo na základě právního ujednání v této zemi, jakož i,
  - b) že smluvní strana nebo agentura zmocněná smluvní stranou je z titulu postoupení práv oprávněna uplatňovat práva a vznášet nároky tohoto investora a převzít závazky vztahující se k investici.
2. Postoupená práva nebo nároky nepřekročí původní práva nebo nároky investora.
3. V případě postoupení práv definovaných v odstavci 1 a 2 tohoto článku, není investor oprávněn vznášet nároky, pokud k tomu není zmocněn smluvní stranou nebo jí zmocněnou agenturou.



## Článek 8

## Řešení sporů z investic mezi smluvní stranou

## a investorem druhé smluvní strany

1. Jakýkoli spor, který může vzniknout mezi investorem jedné smluvní strany a druhou smluvní stranou v souvislosti s investicí na území této druhé smluvní strany, bude předmětem jednání mezi stranami ve sporu.

2. Jestliže spor mezi investorem jedné smluvní strany a druhou smluvní stranou nebude takto urovnán, je investor oprávněn předložit spor k vyřešení podle své volby buď:

- a) příslušnému soudu nebo správnímu tribunálu smluvní strany, která je stranou ve sporu; nebo
- b) Mezinárodnímu středisku pro řešení sporů z investic (ICSID) s přihlédnutím k použitelným ustanovením Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany jiných států, otevřené k podpisu ve Washingtonu D.C. 18. března 1965 v případě, že obě smluvní strany jsou stranami této Úmluvy; nebo
- c) rozhodci nebo mezinárodnímu rozhodčímu soudu zřízenému ad hoc, ustavenému podle rozhodčích pravidel Komise Organizace spojených národů pro mezinárodní právo obchodní (UNCITRAL). Strany ve sporu se mohou písemně dohodnout na změnách těchto pravidel.

Rozhodčí nález bude založen na ustanoveních této dohody, na pravidlech a obecně uznávaných principech mezinárodního práva a na národním právu smluvní strany, na jejímž území byla investice uskutečněna, a to v rozsahu, v jakém na ně tato dohoda odkazuje ve svých jednotlivých ustanoveních.

Rozhodčí nález bude konečný a závazný pro obě strany ve sporu a bude vykonatelný v souladu s vnitrostátním zákonodárstvím.

## Článek 9

## Řešení sporů mezi smluvními stranami

1. Spory mezi smluvními stranami týkající se výkladu nebo použití této dohody budou, pokud to bude možné, vyřešeny konzultacemi nebo jednáními.
2. Pokud spor nemůže být takto vyřešen ve lhůtě šesti měsíců, bude na žádost jedné ze smluvních stran předložen rozhodčímu soudu v souladu s ustanoveními tohoto článku.
3. Rozhodčí soud bude ustaven pro každý jednotlivý případ následujícím způsobem. Každá smluvní strana určí jednoho rozhodce ve lhůtě dvou měsíců od obdržení žádosti o rozhodčí řízení. Tito dva rozhodci pak vyberou občana třetího státu, který bude se souhlasem obou smluvních stran jmenován předsedou soudu (dále jen "předseda"). Předseda bude jmenován do tří měsíců ode dne jmenování obou rozhodců.
4. Pokud v některé ze lhůt uvedených v odstavci 3 tohoto článku nebyla provedena nezbytná jmenování, může být požádán předseda Mezinárodního soudního dvora, aby provedl jmenování. Je-li předseda občanem některé smluvní strany nebo z jiného důvodu nemůže vykonat tento úkon, bude o jmenování požádán místopředseda. Je-li také místopředseda občanem některé smluvní strany nebo nemůže vykonat tento úkon, bude o provedení nezbytného jmenování požádán služebně nejstarší člen Mezinárodního soudního dvora, který není občanem žádné smluvní strany.
5. Rozhodčí soud přijímá své rozhodnutí většinou hlasů. Takové rozhodnutí je závazné. Každá smluvní strana uhradí pouze náklady svého rozhodce a své účasti v rozhodčím řízení; náklady předsedy a ostatní výdaje budou hrazeny smluvními stranami rovným dílem. Rozhodčí soud určí vlastní jednací pravidla.

## Článek 10

### Použití jiných předpisů a zvláštní závazky

1. V případě, že je některá otázka řešena současně touto dohodou a jinou mezinárodní dohodou, jejímiž stranami jsou obě smluvní strany, nic v této dohodě nebrání, aby jakákoli smluvní strana nebo jakýkoli její investor, který vlastní investice na území druhé smluvní strany, využil jakýchkoli pravidel, která jsou pro něho příznivější.

2. Jestliže zacházení poskytnuté jednou smluvní stranou investorům druhé smluvní strany v souladu s jejím právním řádem nebo jinými zvláštními smluvními ustanoveními je příznivější, než které je poskytováno touto dohodou, bude poskytnuto toto příznivější zacházení.

## Článek 11

### Použitelnost dohody

Ustanovení této dohody se použijí na budoucí investice uskutečněné investory jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a také na investice existující v souladu s právními řády smluvních stran k datu vstupu této dohody v platnost. Ustanovení této dohody se však nepoužijí na nároky vzniklé z událostí, které se staly před jejím vstupem v platnost, a na nároky, které byly vyřešeny před jejím vstupem v platnost.

## Článek 12

## Vstup v platnost, trvání a ukončení

1. Každá smluvní strana oznámí druhé smluvní straně splnění požadavků svého právního řádu pro vstup této dohody v platnost. Tato dohoda vstoupí v platnost dnem druhé notifikace.
2. Tato dohoda zůstane v platnosti po dobu deseti let. Potom zůstane v platnosti až do uplynutí dvanáctiměsíční lhůty běžící ode dne, kdy některá ze smluvních stran písemně oznámí druhé smluvní straně svůj úmysl ukončit platnost dohody.
3. Pro investice uskutečněné před ukončením platnosti této dohody zůstanou ustanovení této dohody účinná po dobu deseti let od data ukončení platnosti.


Na důkaz toho níže podepsaní, řádně zmocnění, podepsali tuto dohodu.

Dáno v ..... *Praze* ..... dne ..... *21. června* ..... 2001 ve dvojím vyhotovení v jazyce makedonském, českém a anglickém. V případě jakéhokoli rozporu ve výkladu je rozhodující anglické znění.

Za Makedonskou republiku



Za Českou republiku



AGREEMENT  
BETWEEN THE REPUBLIC OF MACEDONIA AND  
THE CZECH REPUBLIC FOR THE PROMOTION AND RECIPROCAL  
PROTECTION OF INVESTMENTS

The Republic of Macedonia and the Czech Republic (hereinafter referred to as the "Contracting Parties"),

Desiring to develop economic co-operation to the mutual benefit of both States,

Intending to create and maintain favourable conditions for investments of investors of one State in the territory of the other State, and

Conscious that the promotion and reciprocal protection of investments in terms of the present Agreement stimulates the business initiatives in this field,

Have agreed as follows:

**Article I**

**Definitions**

For the purposes of this Agreement:

1. The term "investment" shall comprise every kind of asset invested in connection with economic activities by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter and shall include, in particular, though not exclusively:

/a/ movable and immovable property as well as any other property rights, such as mortgages, pledges or any other kind of liens;

/b/ shares, stocks and bonds of companies or any other form of participation or interest in a company;

/c/ claims to money or any other claim under contract having an economic value associated with an investment;

/d/ copyrights, trade marks, patents or other intellectual property rights, know-how, trade secrets, goodwill and technical processes associated with an investment;

/e/ any right conferred by laws or under contract and any licenses and permits pursuant to laws, including the concessions to search for, extract, cultivate or exploit natural resources.

- Any alteration of the form in which assets are invested shall not affect their character as investment.
2. The term "investor" shall mean any natural or legal person of one Contracting Party who invests in the territory of the other Contracting Party.
- /a/ The term "natural person" shall mean any natural person having the nationality of either Contracting Party in accordance with its laws.
- /b/ The term "legal person" shall mean, with respect to either Contracting Party, any entity incorporated or constituted in accordance with, and recognized as legal person by its laws, having the permanent seat in the territory of that Contracting Party.
3. The term "returns" shall mean amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profits, interest related to loans, capital gains, dividends, royalties or fees.
4. The term "territory" shall mean:
- in respect of the Republic of Macedonia, the territory of the Republic of Macedonia, including land, water and airspace, over which it exercises, in accordance with international law, sovereign rights and jurisdiction;
  - in respect of the Czech Republic, the territory of the Czech Republic over which it exercises sovereignty, sovereign rights and jurisdiction in accordance with international law.

## Article 2

### Promotion and Protection of Investments

- Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for investors of the other Contracting Party to make investments in its territory and shall admit such investments in accordance with its laws and regulations.
- When a Contracting Party shall have admitted an investment in its territory, it shall grant in accordance with its laws and regulations the necessary permits in connection with such an investment and with the carrying out of licensing agreements and contracts for technical, commercial and administrative assistance. Each Contracting Party shall, whenever needed, endeavour to issue the necessary authorisations concerning the activities of consultants and other qualified persons of foreign nationality.
- Investments of investors of either Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party.

## Article 3

### National and Most-Favoured-Nation Treatment

- Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns of investors of the other Contracting Party treatment which is fair and equitable and not less favourable than that which it accords to investments and returns of its own investors or to investments and returns of investors of any third State, whichever is more favourable.

2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investors of the other Contracting Party, as regards management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investment, treatment which is fair and equitable and not less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the former Contracting Party by virtue of:

/a/ any customs union or free trade area or a monetary union or similar international agreements leading to such unions or institutions or other forms of regional co-operation to which either of the Contracting Parties is or may become a party;

/b/ any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation.

#### Article 4

##### Compensation for Losses

1. Where investments of investors of either Contracting Party suffer losses owing to war, armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection, riot or other similar events in the territory of the other Contracting Party, such investors shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, not less favourable than that which the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State.

2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Contracting Party who in any of the events referred to in that paragraph suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

/a/ requisitioning of their investments by the forces or authorities of the latter Contracting Party, or

/b/ destruction of their investments by the forces or authorities of the latter Contracting Party which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded restitution or just and adequate compensation for the losses sustained during the period of the requisitioning or as a result of the destruction of the investment. Resulting payments shall be freely transferable in a freely convertible currency without delay.

#### Article 5

##### Expropriation

1. Investments of investors of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalization or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose. The expropriation shall be

carried out under due process of domestic law, on a non-discriminatory basis and shall be accompanied by provisions for the payment of prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the market value of the investment expropriated immediately before expropriation or impending expropriation became public knowledge, shall include interest from the date of expropriation until the date of payment, shall be made without delay, be effectively realizable and be freely transferable in a freely convertible currency.

2. The investor affected shall have a right to prompt review by a judicial or other independent authority of that Contracting Party in which territory the investment has been made, of his or its case and of the valuation of his or its investment in accordance with the principles set out in this Article.

## Article 6

### Transfers

1. The Contracting Parties shall ensure the transfer of payments related to investments and returns. The transfers shall be made in a freely convertible currency, without any restriction and undue delay, provided that all financial obligations towards the Contracting Party have been fulfilled. Such transfers shall include in particular, though not exclusively:

- /a/ capital and additional amounts to maintain or increase the investment;
- /b/ profits, interest, dividends and other current income;
- /c/ funds in repayment of loans;
- /d/ royalties or fees;
- /e/ proceeds of sale or liquidation of the investment;
- /f/ payments of compensation under Articles 4 and 5;
- /g/ the earnings of personnel engaged from abroad who are employed and allowed to work in connection with an investment in the territory of the other Contracting Party.

2. For the purpose of this Agreement, exchange rate shall be the prevailing rate for current transactions at the date of transfer, unless otherwise agreed.

3. Transfers shall be considered to have been made "without any undue delay" in the sense of paragraph (1) of this Article when they have been made within the period normally necessary for the completion of the transfer. Such period shall under no circumstances exceed three months.

## Article 7

### Subrogation

1. If a Contracting Party or its designated agency makes a payment to its own investors under a guarantee it has accorded in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognize:



/a/ the assignment, whether under the law or pursuant to a legal transaction in that country, of any right or claim by the investor to the former Contracting Party or its designated agency, as well as,

/b/ that the former Contracting Party or its designated agency is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and enforce the claims of that investor and shall assume the obligations related to the investment.

2. The subrogated rights or claims shall not exceed the original rights or claims of the investor.

3. In the case of subrogation as defined in paragraph 1 and 2 above, the investor shall not be entitled to pursue a claim unless authorized to do so by the Contracting Party or its designated agency.

#### Article 8

### **Settlement of Investment Disputes between a Contracting Party and an Investor of the other Contracting Party**

1. Any dispute which may arise between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party in connection with an investment in the territory of that other Contracting Party shall be subject to negotiations between the parties to the dispute.

2. If any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party cannot be thus settled, the investor shall be entitled to submit the case, at his choice, for settlement to:

/a/ to the competent court or administrative tribunal of the Contracting Party which is the party to the dispute;

or .

/b/ the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) having regard to the applicable provisions of the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States opened for signature at Washington D.C. on 18 March 1965, in the event both Contracting Parties shall have become a party to this Convention;

or

/c/ an arbitrator or international ad hoc arbitral tribunal established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL). The parties to the dispute may agree in writing to modify these Rules.

The arbitral awards shall be based on provisions of this Agreement, on the rules and universally accepted principles of international law and on the national law of the Contracting Party in whose territory the investment was made to the extent that this Agreement refers to in its particular provisions.

The arbitral awards shall be final and binding on both parties to the dispute and shall be enforceable in accordance with the domestic legislation.

## Article 9

**Settlement of Disputes between the Contracting Parties**

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall, if possible, be settled through consultations or negotiations.
2. If the dispute cannot be thus settled within six months, it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an Arbitral Tribunal in accordance with the provisions of this Article.
3. The Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. These two members shall then select a national of a third State who on approval of the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal (hereinafter referred to as the „Chairman“). The Chairman shall be appointed within three months from the date of appointment of the other two members.
4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, a request may be made to the President of the International Court of Justice to make the appointments. If he happens to be a national of either Contracting Party, or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the appointments. If the Vice-President also happens to be a national of either Contracting Party or is prevented from discharging the said function, the member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the appointments.
5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be binding. Each Contracting Party shall bear the cost of its own arbitrator and its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by both Contracting Parties. The Arbitral Tribunal shall determine its own procedure.

## Article 10

**Application of Other Rules and Special Commitments**

1. Where a matter is governed simultaneously both by this Agreement and by another international agreement to which both Contracting Parties are parties, nothing in this Agreement shall prevent either Contracting Party or any of its investors who own investments in the territory of the other Contracting Party from taking advantage of whichever rules are more favourable to his case.
2. If the treatment to be accorded by one Contracting Party to investors of the other Contracting Party in accordance with its laws and regulations or other specific provisions of contracts is more favourable than that accorded by the Agreement, the more favourable shall be accorded.

## Article 11

**Applicability of this Agreement**

The provisions of this Agreement shall apply to future investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, and also to the investments existing in accordance with the laws of the Contracting Parties on the date this Agreement came into force. However, the provisions of this Agreement shall not apply to claims arising out of events which occurred, or to claims which had been settled, prior to its entry into force.

## Article 12

**Entry into Force, Duration and Termination**

1. Each of the Contracting Parties shall notify the other of the completion of the procedures required by its law for bringing this Agreement into force. This Agreement shall enter into force on the date of the second notification.

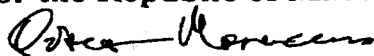
2. This Agreement shall remain in force for a period of ten years. Thereafter, it shall remain in force until the expiration of a twelve month period from the date either Contracting Party notifies the other in writing of its intention to terminate the Agreement.

3. In respect of investments made prior to the termination of this Agreement, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of ten years from the date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned duly authorized have signed this Agreement.

DONE in duplicate at Prague, this 21 day of June, 2001, in the Macedonian, Czech, and English languages. In case of any divergence of interpretation the English text shall prevail.

For the Republic of Macedonia



For the Czech Republic



## Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија"